

Riksdagen  
Uppteckningar  
vid EU-nämndens sammanträden  
2021/22:52

Fredagen den 15 juli

---

**§ 1 Utrikes frågor**

**Kabinettssekreterare Robert Rydberg**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor  
den 20 juni 2022**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för  
utrikes frågor den 18 juli 2022**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon och välkomna till dagens EU-nämndssammanträde!

Innan jag lämnar ordet till kabinettssekreteraren med medarbetare vill påminna ärade kollegor om kompletterande mervärde – ett begrepp i tiden. Ni vet exakt vad det handlar om; det som har sagts i utskottet behöver nödvändigtvis inte upprepas på detta sammanträde.

Med dessa ord hälsar jag kabinettssekreterare Robert Rydberg med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Anf. 2 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Jag börjar med återrapporteringen från rådets möte den 20 juni, som EU-nämnden har mottagit i skriftlig form. Jag vill i sammanhanget även hänvisa till den skriftliga rapporten från allmänna rådet den 21 juni eftersom den bland annat behandlar frågan om Georgiens kandidatlandsstatus.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Aktuella frågor, och kommentar och information i återkommande frågor inom ramen för utrikesrådet.

Anf. 4 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Den höga representanten väntas som vanligt ta upp olika ämnen under punkten Aktuella frågor. Även om ståndpunkter om dessa frågor inte ska förankras i riksdagen vill jag säga några ord.

Vi har fått information om att Josep Borrell har för avsikt att ta upp utvecklingen i Storasjöregionen. Under våren har vi sett ökade spänningar i regionen, framför allt mellan Demokratiska republiken Kongo och Rwanda. I östra DRK, ett område som länge plågats av konflikter, har den väpnade gruppen M23 intensifierat sina attacker.

Kinshasa och Kigali ger olika bilder av händelseförloppet. DRK anser sig ha bevis för att M23 får stöd från Rwanda, vilket Rwanda förnekar. Rwanda menar å sin sida att DRK stöder FDLR, en väpnad grupp med rötter i den hutumilis som flydde Rwanda efter folkmordet på tutsier 1994. Det har förekommit skjutningar över gränsen i båda riktningar. Dessutom förekommer strider mellan andra väpnade grupper i området. Den humanitära situationen är mycket allvarlig.

Angolas president har Afrikanska unionens uppdrag att agera medlare. I förra veckan träffades parterna i Luanda för samtal. Det pågår också en dialog under Kenyas ledning. Det är viktigt att EU stöder dessa regionala initiativ.

EU ser nu över möjligheterna till ett mer samlat och strategiskt engagemang i Storasjöregionen. Sverige välkomnar detta och vill se en bred och integrerad ansats i samordning med andra aktörer där man söker hantera grundorsakerna till regionens spänningar och konflikter.

Jag kan slutligen nämna att rådet under A-punkter kommer att anta slutsatser om EU:s prioriteringar inför öppnandet av FN:s generalförsamling och om utländsk informationsmanipulering och inblandning.

Anf. 5 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för och noterar informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Rysslands aggression mot Ukraina. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Det har snart gått fem månader sedan Ryssland inledde den fullskaliga invasionen. Ryska väpnade styrkor fortsätter att systematiskt bryta mot krigets lagar och åsamkar Ukrainas befolkning ett oerhört lidande.

FN:s särskilda övervakningsmission i Ukraina, som stöds av Sverige, har kommit med flera uppdateringar som berättar om krigets fasor: tiotusentals döda och skadade civila, miljontals flyktingar och internflyktingar, omfattande skador på civil infrastruktur, förstörelse av hundratals vårdinrättningar och skolor, filtreringsprocesser vid evakuering av civila från Mariupol liksom nekade utresor från andra ockuperade områden, summariska avrättningar, godtyckliga frihetsberövanden, konfliktrelaterat sexuellt våld – listan tar inte slut.

Detta framhäver vikten av att utreda den ryska statsledningens brott mot folkrätten. Ansvar måste utkrävas. Detta underströk också statsminister Magdalena Andersson vid sitt besök i Ukraina den 4 juli. Utöver samtalen med president Zelenskyj besökte statsministern de befriade områdena norr om Kiev, Butja och Borodjanka, och bevittnade delar av den förödelse som Rysslands invasion har orsakat.

Sveriges politik ligger fast. Ryssland behöver tillfogas ett strategiskt nederlag i Ukraina. Aggression får inte tillåtas resultera i politiska vinster. Ukraina avgör självt om, när och hur förhandlingar ska inledas och ska inte pressas till eftergifter.

EU måste fortsätta att öka trycket på Ryssland och stärka det politiska, humanitära, ekonomiska och militära stödet till Ukraina. På detta sätt kan vi bäst bidra till att få ett slut på kriget. Vi måste ha strategiskt tålamod.

Enighet inom EU och över Atlanten är en nyckel. Makthavarna i Kreml får inte tillåtas att tro att de har tiden på sin sida och att gränsen för EU:s sanktioner är nådd. Samtidigt som EU-enigheten behöver värnas kommer Sverige därför att fortsätta att verka för nya sanktioner till dess att Rysslands aggression upphör.

>>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi ser i detta läge i första hand förutsättningar för sanktioner på guld, vilket andra internationella partner också undersöker, samt ytterligare listningar av ryska och belarusiska individer. Sverige är också berett att stödja andra sanktionsåtgärder, däribland mot den ryska finanssektorn och på energiområdet.

Samtidigt som vi antar nya paket är det viktigt att vi noga försäkrar oss om sanktionernas efterlevnad. Vi uppmuntrar därför kommissionens fortsatta arbete för att åstadkomma en effektiv efterlevnad i alla medlemsstater.

Den 30 juni beslutade regeringen om ytterligare bilateralt militärt stöd till Ukraina. Det är det femte paketet i ordningen. Stödet består av materiel som Ukraina efterfrågat, till exempel pansarvärnsvapen, understödsvapen och minröjningsutrustning. Totalt uppgår detta stöd till ett värde av cirka 500 miljoner kronor.

Sverige stöder fullt ut slutsatserna från Europeiska rådet om ytterligare militärt stöd till Ukraina. Vi verkar för ett femte stödpaket till Ukraina inom ram utöver de 2 miljarder euro som EU redan har beslutat om.

Också vad gäller det övriga stödet till Ukraina är behoven fortfarande synnerligen omfattande. Sverige kommer att verka för fortsatt höga ambitioner och värna en långsiktig hållbar hantering av EU:s stöd.

I början av juli hölls en internationell konferens i Lugano om återuppbyggnaden av Ukraina. Vid konferensen gjorde Sverige en utfästelse om 6 miljoner euro. Vi bör som en del av återuppbyggnadsarbetet också stötta näringslivets deltagande där så är möjligt.

Sverige uppmuntrar EU-kommissionen att skyndsamt ta vidare arbetet med den EU-ledda plattformen för Ukrainas återuppbyggnad. Vi betonar kopplingen mellan återuppbyggnaden av Ukraina, landets reformagenda och dess EU-närmande. Ukrainas kandidatlandsstatus är en viktig politisk signal om landets förankring i den europeiska gemenskap man sedan 2014 försvarar med sina liv.

Låt mig avslutningsvis nämna att rådet även kan komma att behandla de globala konsekvenserna av Rysslands aggression och de pågående ansträngningarna för att hitta lösningar för ukrainsk spannmålsexport.

Anf. 7 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Herr ordförande! Tack, kabinetssekreteraren, för dragningen! Jag har några frågor.

Det kom alldeles nyligen en OSSE-rapport som visar att de ryska övergreppen i Ukraina har fortsatt även efter Butja och det som hände runt Kiev i de ockuperade områdena med massiva övergrepp på civilbefolkningen. Det är avrättningar, tortyr, massvåldtäkter, gruppvåldtäkter av barn framför föräldrar och så vidare. Det är hemska saker det rapporteras om. Samtidigt tvingas föräldrar i Chersonregionen,

till exempel, att välja mellan att skicka barnen till ryska skolor eller att mista föräldraskapet. Det är helt horribelt.

Det är alltså inte tu tal om att regimen som bedriver ett erövringskrig – det är inget annat – mot Ukraina är fruktansvärd och måste stoppas till varje pris. Därför blir jag lite orolig när du säger att enigheten sätts på prov.

Jag tänker spekulera något och undrar om du kan ge ett svar. De länder som har gjort sig så beroende av rysk gas att de kanske har avhänt sig en självständig utrikespolitik – är det deras hållfasthet och deras ståndpunkt som sätts på prov?

Anf. 8 SOFIA DAMM (KD):

Tack, kabinetssekreteraren, för dragningen! Vi stöder ståndpunkten, och det är viktigt att regeringen är tydlig när det gäller fortsatta sanktionsåtgärder och vikten av att de efterlevs.

Men Rysslands ekonomi går inte så dåligt som man hade önskat efter de starka sanktionerna. En viktig förklaring är naturligtvis Rysslands fortsatta intäkter från olja och gas. Även om Europa kraftigt minskar sitt beroende ser vi hur Kinas handel med Ryssland når nya rekordnivåer. Det är ett tecken på att de två länderna har närmat sig varandra ytterligare både ekonomiskt och politiskt, och våra sanktioner ser ut att tappa i kraft.

Hur ser kabinetssekreteraren på den fördjupade relationen? Och vad finns det för EU att göra? Om vi kämpar på för att tömma Putins krigskassa och någon annan fyller på den blir ändå effekterna av våra sanktioner inte de som vi önskar. Har EU några verktyg för detta, som regeringen ser det?

Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V):

Tack så mycket för föredragningen! Också Vänsterpartiet står bakom ståndpunkten.

Däremot skulle jag vilja uppmärksamma det som har kommit upp nu under den här veckan om att EU-kommissionen har gått ut med ett uttalande om att man tolkar sanktionerna som att de endast gäller vägtransporter och inte tågtransporter, till exempel. Man har motsatt sig Litauens beslut om att stoppa godstransporter av järn, stål, cement och liknande.

Vad är den svenska regeringens position när det gäller detta? Det blir lite märkligt att ha sanktioner om de endast ska gälla vägtransporter. Om sanktionerna ska ge effekt måste de gälla på alla möjliga transportvägar. Var står regeringen i den frågan?

Anf. 10 Kabinetssekreterare ROBERT RYDBERG:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen*

<<<>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Sanktionerna har effekt, eller åtminstone kan vi konstatera att sanktionerna känns i Ryssland. Visserligen har intäkterna som man fått för fossila bränslen – olja och gas – ökat under en period som ett resultat av prishöjningarna som nu dämpats något. Men vi kan samtidigt se ett antal ekonomiska indikatorer som visar att sanktionerna känns, att sanktionerna märks och att sanktionerna kommer att få en långsiktig effekt på Rysslands ekonomi och inte minst en långsiktig effekt på Rysslands möjligheter att tillgodogöra sig västerländsk teknologi av betydelse för den ryska

krigsapparaten. Detta är någonting som märks och som kommer att märkas ännu mer på sikt, men det förutsätter uthållighet från vår sida och att vi är beredda och har politisk kraft att hålla fast vid de sanktioner som vi har beslutat om.

Kinas roll är viktig, som Sofia Damm tar upp. Den är tveeggad, ambivalent, vill jag säga. På ett politiskt plan har Kina relativt långt identifierat sig med Ryssland och gett ett politiskt stöd till Ryssland även om vi vet att det finns spänningar och motsättningar också i den relationen. Kina söker samtidigt gå en balansgång: Å ena sidan vill man få ytterligare ekonomiska fördelar i relation till ett försvagat Ryssland, å andra sidan vill man inte utmana, äventyra, de ekonomiska relationerna med väst som ju kvantitativt är oerhört mycket större och viktigare för Kina än relationerna med Ryssland.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är också självklart att Rysslands krigföring i Ukraina har blivit en stor fråga – den största frågan, skulle jag vilja säga – i många västliga aktörers politiska dialog med Kina. Det var ingen tillfällighet att detta vid det senaste mötet mellan EU och Kina var den första och dominerande punkten på dagordningen. Det är viktigt att Kina förstår hur viktig och central den här frågan är för oss och att vi håller ögonen noga på Kinas agerande.

Litauen >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<stoppade järnvägstransporterna för vissa varor till Kaliningrad från övriga delar av Ryssland. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Kaliningrad är ju en rysk exklav. Kaliningrad tillhör Ryssland på samma sätt som Moskva eller Sankt Petersburg. EU:s sanktioner mot Ryssland syftar inte till att förhindra handel och varutransport mellan Moskva och Sankt Petersburg och inte heller mellan Moskva och Kaliningrad. Det tror jag har klargjorts av kommissionen i veckan.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, och det är också helt inom kommissionens ansvar att göra den typen av bedömningar.

Anf. 11 BENGT ELIASSON (L):

Herr ordförande! Tack, kabinetssekreteraren, för föredragningen och svaren på tidigare frågor!

Från Liberalernas sida står vi naturligtvis bakom regeringens ståndpunkt, som vi tolkar som den hårdast möjliga som kan skrivas fram i nuläget. Naturligtvis står vi också bakom att Ryssland i grunden behöver besegras på i princip alla plan när det gäller den här aggressionen. Det behöver vi ständigt slå fast.

Nu till mina frågor. Jag har först en liten åsikt som jag vill ta upp, och den handlar om den sista meningen i regeringens ståndpunkt, alltså den som gäller partnerländerna Moldavien och Georgien. Man kan, om man är elakt lagd, tolka det som en bisats. Jag tycker att man skulle kunna stärka detta något och ändra ”bör” till ett ”måste” eller ett ”ska” eller någonting liknande. Vi vet ju hur det är med problematiken med Transnistrien och gränstrakterna där och Rysslands hot och sanktioner i handeln däremellan. Vi känner också till den ständiga inblandningen i Georgien. Det här är två delar som möjligtvis behöver stärkas i regeringens skrivning, men det är

mer en synpunkt och ett medskick som jag hoppas att regeringen kan lyssna till.

Jag har tre frågor. Först har jag en fråga om hur mycket diskussioner det är om den transatlantiska samverkan när det gäller sanktioner och åtgärder mot Ryssland och för Ukraina. Hur stor är enigheten gällande detta, upplever kabinetssekreteraren, i diskussionerna inom EU?

Mina andra frågor handlar om livsmedelssituationen, kanske framför allt i Afrika men också globalt, som påverkas väldigt starkt av detta. När det gäller diskussionerna med WHO om just de här delarna undrar jag hur långt de har kommit rörande att faktiskt ersätta eller öppna upp igen för den globala handeln och rörande livsmedelssituationen som är mycket problematisk världen över. Jag undrar också hur regeringen använder sitt mandat i EU för att trycka på i de diskussionerna.

Anf. 12 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Ordförande! Jag blev lite förundrad över kommissionens inställning när det gäller Litauens handlande. Det är ju ingen mänsklig rättighet att få transportera varor på järnväg genom ett annat lands territorium. Det är inte så att det finns någon blockad mot Kaliningrad. Det borde uppenbarligen finnas ganska mycket tonnage ledigt i den ryska handelsflottan för transporter från Sankt Petersburg till Kaliningrad.

Jag förstår helt enkelt inte hur man har kommit till den slutsatsen och ger ryssarna den seger som de utnyttjar väldigt mycket i sin propaganda just nu. Det fanns absolut möjlighet för Ryssland att klara försörjningen av Kaliningrad utan att transportera på järnväg genom Litauen.

Anf. 13 Kabinetssekreterare ROBERT RYDBERG:

Jag vänder mig först till Bengt Eliasson. Jag tror inte att hjälpverbet bör ska tolkas som något svagt eller tveksamt. När jag tittar på den kommenterade dagordningen ser jag att det är det hjälpverb som genomgående används i denna punkt. Jag kan försäkra Bengt Eliasson och nämnden om att stödet för andra partnerländer, som Moldavien och Georgien, är en central fråga för den svenska regeringen.

Den transatlantiska samverkan upplever jag som mycket god i Ukrainafrågan, såväl när det gäller stödet till Ukraina som när det gäller pressen på Ryssland och sanktionspolitiken. Detta är viktigt. Det är viktigt att vi har en transatlantisk enighet och en enighet med andra viktiga partner som Storbritannien och Japan, för att nämna två uppenbart centrala partner i sammanhanget. Den enigheten har varit stark och god.

Livsmedelssituationen är en utomordentligt allvarlig och viktig fråga och kräver naturligtvis många typer av åtgärder. Det görs ansträngningar för att öka möjligheterna till transport landvägen av ukrainska livsmedelsprodukter, men alla är på det klara med att kapaciteten där, även om det är möjligt att öka den, kommer att vara mycket begränsad. Det centrala är att se vilka möjligheter det finns att få till stånd en öppning för transporter sjövägen.

Det har hållits ett möte, som påbörjades i förrgår, mellan Ryssland, Ukraina, Turkiet och FN i Istanbul. Det finns en försiktig optimism från FN:s sida om att framsteg ska kunna nås, även om det återstår flera svåra tekniska detaljer att lösa. Det finns ändå vissa förhoppningar från FN:s

sida om att man ska kunna nå fram till en överenskommelse, möjligen nästa vecka.

Man kan också konstatera att det faktum att Ukraina återtagit kontrollen över den strategiskt belägna Ormön nära Odessa är en positiv faktor. Det kan underlätta möjligheterna att transportera spannmål. Det finns förhoppningar om att cirka 500 000 ton jordbruksprodukter per månad ska kunna föras ut på fartyg via Rumänien, genom Donau-Svartahavskanalen.

Man kan konstatera att jordbruksexporten från Ukraina under normala omständigheter borde vara omkring 6 miljoner ton per månad. Exportvolymen under förra månaden var enbart 2,2 miljoner ton, så det rör sig om ett mycket stort bortfall.

Det finns också, när nu skörden närmar sig i Ukraina, i den mån man har möjlighet att skörda, en oro för att spannmålssilor är överfulla. Om man inte får ut det som finns i silor är risken att den nya skörden helt enkelt kommer att ruttna bort, naturligtvis med mycket allvarliga konsekvenser. Detta är en synnerligen viktig och seriös fråga och, vilket är viktigt att påpeka, en konsekvens inte av våra sanktioner utan av den brutala och hänsynslösa ryska krigsföringen.

När det gäller Kaliningrad har jag inget att tillägga till det som jag sa i mitt förra inlägg.

#### Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 5 om Latinamerika och Karibien. Det är en diskussionspunkt.

#### Anf. 15 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Sverige vill se att EU stärker sina förbindelser med regionala organisationer och likasinnade i Latinamerika och Karibien. Regionen står nära Europa värderingsmässigt. Detta har bland annat bekräftats genom att en överväldigande majoritet av länderna har fördömt Rysslands aggression mot Ukraina. Stödet från regionen i både denna och andra för Sverige och EU viktiga frågor kan dock inte tas för givet.

EU har som ambition att stärka förbindelserna med regionen genom en fördjupad politisk dialog, en bred handelsagenda och ett stärkt samarbete på strategiskt viktiga områden som den gröna omställningen, digitalisering, hållbar och inkluderande utveckling och kampen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Latinamerika och Karibien behöver också EU:s stöd. Regionen drabbades hårt av pandemin. Sannolikt kommer effekterna av Rysslands krig att vara betydande, i form av stigande priser och brist på livsmedel, energi och gödningsmedel. Dessa nya utmaningar förstärker befintliga problem, som ojämlikhet, korruption och organiserad brottslighet.

Sverige har länge verkat för att associeringsavtalen mellan EU och Mexiko, Chile respektive Mercosur ska antas. Dessa avtal är av ekonomisk, strategisk och geopolitisk betydelse. De utgör EU:s främsta plattform för inflytande, samtidigt som de är vad länderna i regionen efterfrågar. Det har från EU:s sida varit ett krav för att gå vidare med avtalet med Mercosur att alla parter ska förbinda sig att respektera och genomföra

Parisavtalet. Att färdigställa avtalen är centralt för EU:s trovärdighet i en region där andra aktörer flyttar fram sina positioner.

Sverige stöder kommissionens arbete för att förbättra förutsättningarna för ratificering, inklusive eventuella förslag om att dela upp avtalen i flera delar. Vi kommer också att lyfta fram avtalen som en prioriterad fråga inför det svenska EU-ordförandeskapet.

Anf. 16 DANIEL RIAZAT (V):

Jag ska inte förlänga någon diskussion här, men eftersom Vänsterpartiet inte kunde vara med på utrikesutskottets sammanträde tänkte jag bara framföra att vi inte ställer oss bakom regeringens ståndpunkt. Vi anser inte att Mercosuravtalet är tillräckligt hållbart. Avtalets utformning riskerar dessutom att upprätthålla korruption och att inte motverka de brott mot mänskliga rättigheter och mot MR-aktivister som vi också har nämnt tidigare, till exempel när det gäller ett avtal med Chile. Med anledning av detta anmäler vi en avvikande ståndpunkt.

Anf. 17 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Regeringens ståndpunkt i den frågan är väl känd och i linje med vad jag har redovisat tidigare. Vi anser att detta avtal är viktigt, och vi är övertygade om att avtalet kommer att öka EU:s möjligheter att påverka de latinamerikanska länderna i frågor som är viktiga ur vårt perspektiv.

Anf. 18 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet.

Då går vi in på dagordningspunkt 6 om EU:s externa digitala politik. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 19 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Punkten har på dagordningen fått rubriken Digital diplomati, vilket är en något snäv beskrivning av en diskussion som vi tror kommer att bli förhållandevis bred. Rådet kommer som A-punkt även att anta slutsatser i frågan.

De digitala frågorna utgör en allt viktigare del av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. De är en angelägen komponent i EU:s samarbete med Förenta staterna liksom i förbindelserna med Kina. De är också viktiga för EU:s samarbete med partnerländer i vårt närområde såväl som med många utvecklingsländer.

Området innefattar även frågor utanför den utrikes- och säkerhetspolitiska dagordningen, som hållbar utveckling, handel och konkurrenskraft, teknologi och innovation samt inre säkerhet och motståndskraft. Det berör i stor utsträckning medlemsstaternas nationella förmågor och intressen.

Sverige har under flera år drivit på för att EU ska utveckla en stark och sammanhållen extern politik inom det digitala området. Vi har goda förutsättningar att bidra i det framväxande EU-samarbetet på detta område. Vårt näringsliv ligger långt fram när det gäller innovation och konkurrenskraft.



Inom EU pågår ett omfattande arbete för att stärka EU:s externa politik kring digitala frågor. Det förutsätter att EU förmår nyttja sina instrument på ett mer samlat sätt. EU:s agerande behöver innefatta demokrati, utveckling och mänskliga rättigheter, hållbar utveckling, handel, innovation och konkurrenskraft liksom säkerhetspolitik och inre säkerhet. Våra förmågor kan stärkas till exempel genom bättre samverkan mellan EU:s delegationer och medlemsstaternas ambassader.

Vi kommer också att betona vikten av stärkt samverkan inom EU-systemets olika delar och mellan olika instrument, inte minst mellan utrikestjänsten och kommissionen.

Sverige vill också att EU fortsätter att utveckla samarbetet med partnerländer. Det gäller strategiska partner som Förenta staterna, Storbritannien och Japan liksom länder i EU:s östra grannskap.

De digitala frågorna avspeglas i utvecklingen av EU:s långsiktiga politik gentemot både Kina och Ryssland.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Är det något som kabinetssekreteraren önskar framföra under dagordningspunkt 7, Övriga frågor?

Anf. 21 Kabinetssekreterare ROBERT RYDBERG:

Jag vill nämna de ansträngningar som pågår i frågan om att inleda medlemskapsförhandlingar med Albanien och Nordmakedonien. Om dessa ansträngningar bär frukt kan det bli aktuellt att hålla så kallade mellanstatliga konferenser i anslutning till rådets möte. Sverige skulle naturligtvis välkomna eventuella framsteg i denna process, som har varit blockerad alltför länge.

Om de mellanstatliga konferenserna kan hållas i början av nästa vecka kommer rådet dessförinnan att behöva fatta beslut om bland annat förhandlingsramverken. Jag hoppas därför att nämndens ledamöter kommer att ha överseende om det blir så att vi de närmaste dagarna skickar ett antal annoteringar med kort framförhållning.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi är redo för detta och tackar för och noterar informationen.

Vi tackar kabinetssekreteraren med medarbetare för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar lycka till vid det kommande rådsmötet och givetvis en trevlig helg. Och vi hoppas naturligtvis att solen lyser över er alla.

**§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor**  
**Statssekreterare Oskar Magnusson (deltar via Skype)**  
**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 13 juni 2022**  
**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 18 juli 2022**

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Oskar Magnusson och medarbetare välkomna till mötet. Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 13 juni 2022.

Anf. 24 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Jag tänker inte säga något om den. Ni har fått information skriftligen, och jag kan svara på frågor om sådana finns.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte vara så. Då noterar och tackar vi för informationen.

Vi går nu in på dagordningspunkt 3, Ordförandeskapets arbetsprogram, som är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 26 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Herr ordförande! På rådsmötet väntas det nytillträdda tjeckiska ordförandeskapet redogöra för sitt arbetsprogram för hösten och sina prioriteringar inom jordbruks- och fiskeområdet.

I arbetsprogrammet finns ett fokus på hållbarhet och på att fortsätta arbetet med initiativ inom ramen för den gröna given. Andra prioriteringar handlar om att arbeta för en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion och en tryggare livsmedelsförsörjning.

Ordförandeskapets arbetsprogram har skickats över till riksdagen, så jag väljer att hålla denna punkt kort och är beredd att svara på eventuella frågor.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi noterar och tackar för informationen. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då är vi på dagordningspunkt 4, Lagstiftningsöverläggningar, Förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel. Detta är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 28 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Ordförande! Kommissionen har tagit initiativ till en reviderad rättsakt om hållbar användning av växtskyddsmedel. Förslaget innehåller många olika detaljerade bestämmelser, och det kommer att behöva analyseras vidare. Det finns bland annat förslag om minskningsmål när det gäller risker och användning av växtskyddsmedel på EU-nivå och nationell nivå, förslag till en beräkningsmodell för nationella minskningsmål och bestämmelser om begränsad användning i känsliga områden.

Regeringen analyserar för närvarande förslaget och ber att få återkomma till riksdagen med förslag till svensk standpunkt i ett senare

Anf. 29 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen!

Detta är ett viktigt ärende som är en del i Farm to Fork. I vårt tycke innehåller Farm to Fork en hel del saker som kommer att begränsa livsmedelsproduktionen i Sverige och i hela Europa. USDA, det amerikanska jordbruksdepartementet, har till och med lagt fram en ganska detaljerad rapport som visar att om förslagen i Farm to Fork genomförs kommer det att minska Europas livsmedelsproduktion kraftigt, och det är inte vad världen just nu behöver. Vi behöver aldrig minska livsmedelsproduktionen.

Vad gäller växtskyddsdelen, som det här förslaget handlar om, tycker vi att det är olyckligt med de procentsatser och annat som man talar om från kommissionen. Vi uppskattar att regeringen ska göra en djupanalys och återkomma, men vi tycker också att det är viktigt att man i det här läget håller fast vid det som vi tidigare har talat om här i nämnden vad gäller växtskyddsfrågor.

Därför vill vi ha ett medskick till dagens ståndpunkt. Jag hoppas att statssekreteraren har fått det av ordföranden, men jag läser ändå upp det: Regeringens utgångspunkt är att förordningen ska syfta till att åstadkomma en så hållbart och säker användning av växtskyddsmedel som möjligt. Den bör inte omfatta tvingande mål för medlemsstaterna, och utformningen får inte äventyra europeisk livsmedelsproduktion.

Som förslaget ser ut med de uppsatta procentsatserna och så vidare kommer det att äventyra europeisk livsmedelsproduktion. Ska Sverige få liknande regler om hur mycket vi ska minska användningen med mera som övriga nationer i EU kommer det att påverka svensk livsmedelsproduktion drastiskt.

Ett enkelt exempel gäller förekomsten av pesticider i den konsumerade maten i Sverige. Över 85 procent av pesticiderna i svensk konsumerad mat härrör från importerad mat. Det visar hur duktiga vi redan i dag är när vi använder växtskyddsmedel i Sverige.

Livsmedelsverket tar varje år prover på ungefär 1 000 livsmedel. År efter år har man i proverna på konventionellt odlade livsmedel i Sverige inte kunnat påvisa något som överstiger gränsvärdena. Detta visar att vi i Sverige redan i dag är otroligt duktiga när det gäller hur vi använder växtskyddsmedel – förståndigt och minimalt.

Det finns ett annat stort bekymmer med att man bestämmer sig för att drastiskt minska användningen av växtskyddsmedel, nämligen att man tar bort ett antal av de aktiva substanser som i dag kan användas i växtskyddet. När vi minskar mängden aktiva substanser och går över mer till lågdosmedel bygger ökar också resistensen hos olika växter. Vanliga ogräs, som vi i Sverige aldrig har haft problem att hantera med växtskyddsmedel, bygger i dag resistens på grund av att antalet medel som vi kan använda minskar.

Detta är bekymmersamt. Därför tycker vi att det är viktigt att Sverige i ett tidigt skede sätter ned foten och är drivande i processen framöver vad gäller användningen av växtskyddsmedel i EU.

Anf. 30 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för genomgången! Vi instämmer i John Widegrens och Moderaternas förslag till medskick till ståndpunkten. Vi anser att det i dagsläget är omöjligt att åstadkomma en halverad användning av kemiska växtskyddsmedel till 2030 utan att minska den svenska produktionen.

Precis som det beskrivs här är Sverige redan i dag oerhört duktigt på att använda detta väldigt restriktivt. Det är ett arbete som redan är gjort här.

För länder som redan har gjort detta – som Sverige, där användandet av växtskyddsmedel är knappt 0,6 procent av EU:s totala användande – måste det finnas undantag eller liknande. Tvingande regler för Sverige skulle få långtgående konsekvenser.

Jag tror också att det är oerhört viktigt att vi redan nu gör den markeringen. Detta är ju en linje som Sverige har haft även tidigare i de här frågorna. Det är alltså inget nytt, men det är viktigt att också ha med det i ett tidigt skede i detta.

Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna stöder Moderaternas tilläggsförslag om att förordningen inte ska ställa upp bindande mål för medlemsstaterna och att utformningen inte får äventyra livsmedelsproduktionen. Vi delar dessa viktiga åsikter.

Vi anser också att det är viktigt att vi agerar tidigt. Ordförandeskapet har dessutom bjudit in till detaljerade åsikter redan vid detta möte.

John Widegren beskrev tydligt hur långt Sverige redan har kommit på det här området. Som jag läser förslaget från kommissionen skulle det alternativ som så att säga är snällast för Sverige ändå innebära att vi får ett beting att minska vår växtskyddsmedelsanvändning med 35 procent. Det är en sänkning som kommer att ha dramatiska effekter på livsmedelsproduktionen.

Vi har tidigare sagt nej till de siffersatta procentmål som EU-kommissionen har satt upp och som man har tagit ur tomma luften. De har antagits utan man har analyserat konsekvenserna. Vi har varit väldigt kritiska till det förfarandet.

Det finns en stor risk för att de här målen, inte minst målet om 50 procentns minskning av växtskyddsmedelsanvändningen, leder till minskad livsmedelsproduktion, särskilt i Sverige och andra länder som redan har reducerat sin användning. Vi är helt på samma linje som Moderaterna och Centerpartiet här.

Dessutom föreslår vi att Sveriges position ska innehålla följande punkter:

1. Det måste finnas undantagsbestämmelser som möjliggör användning av växtskyddsmedel även i känsliga områden. Till exempel kan det behövas för hantering av främmande, invasiva arter.
2. Skärpta kontrollåtgärder ska inte krävas av medlemsstater som redan i dag har en tillfredsställande tillämpning av befintliga bestämmelser för integrerat växtskydd.

3. Medlemsstater som redan har fungerande statistisk uppföljning av växtskyddsmedel ska inte behöva införa nya system.
4. EU-kommissionen bör skynda på moderniseringen av den EU-lagstiftning som reglerar moderna växtförädlingsmetoder eftersom den största potentialen för minskning av växtskyddsmedel finns där.
5. EU-kommissionen bör hantera frågan om risker med biologiska bekämpningsmedel.
6. Det ska inte heller finnas nationella mål för ökning av andelen icke-kemiska växtskyddsmedel.

Låt mig säga något om bakgrunden. Ett totalförbud för växtskyddsmedel i känsliga områden är för trubbigt. Syftet med ett förbud är ju att det ska vara positivt för miljön. Det är det enda syfte som finns med detta. Då måste det finnas undantag för den växtskyddsmedelsanvändning som faktiskt är positiv för miljön, till exempel bekämpning av invasiva arter.

Vi anser att även användning som har marginellt positiv miljöeffekt men påverkar jordbruket negativt bör kunna omfattas av undantag i känsliga områden.

När det gäller skärpta kontrollåtgärder och ökad statistikinsamling är svenskt jordbruk redan nedtyngt av regler, byråkrati och inskränkningar, och det är ju nio gånger av tio i EU som regleringarna börjar. Det är här och nu det gäller. Vi måste vara återhållsamma med önskningar från politikens område; annars kan vi aldrig minska regelkrånglet.

Men vi ska minska användningen av sådana växtskyddsmedel som är skadliga för miljön. Det är vi med på. Men vi ska göra det utan att äventyra våra jordbruk och vår livsmedelsproduktion. Det är just därför som det är så viktigt att regleringen av modern växtförädling moderniseras så snabbt som möjligt, så att nya sorter som minskar växtskyddsmedelsanvändning och miljöpåverkan samtidigt som de gynnar lantbrukarnas ekonomi kan komma ut på marknaden. Det är i praktiken nästan omöjligt i dag.

EU-kommissionen sätter tydligt en del av sitt hopp till biologiska bekämpningsmedel för att åstadkomma en minskning av miljöeffekterna från kemiska växtskyddsmedel. Det blir då väldigt viktigt att se till att de biologiska bekämpningsmedlen inte själva leder till miljöeffekter. Det finns exempel på stora miljöeffekter av vissa sådana tillämpningar. Trots detta har EU-kommissionen inte visat något som helst intresse för riskerna med biologiska bekämpningsmedel.

Anf. 32 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen!

Från Liberalernas sida förstår vi Moderaternas intention, och vi ställer oss också bakom Moderaternas och Centerpartiets analys av ärendet. Men samtidigt tycker vi, precis som statssekreteraren också sa, att det är väldigt tidigt i processen. Vi ämnar därför återkomma i ärendet när processen har kommit längre och ärendet har kommit tillbaka med en färdig ståndpunkt att hantera.

Anf. 33 CAMILLA HANSÉN (MP):

Ordförande! Miljöpartiet står bakom regeringens ståndpunkt, men jag har också en fråga. Det gäller användningen av pyralider. Är detta något som Sverige driver på för ett förbud mot inom EU?

Anf. 34 SOFIA DAMM (KD):

Kristdemokraterna instämmer i Moderaternas inlägg om Farm to Fork och vill också att regeringen tar med den upplästa ståndpunkten om att förordningen inte bör omfatta tvingande mål och att utformningen inte får äventyra vår livsmedelsproduktion.

Anf. 35 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Ordförande! Tack till ledamöterna för synpunkter och frågor.

Jag håller med om det allra mesta som John Widegren anförde här. Detta är ett viktigt ärende. Sverige har ju historiskt sett åstadkommit stora minskningar – väsentligt större än många andra medlemsländer – vilket gör att vi också har något annorlunda ingångsvärden i den här diskussionen. Jag delar också vissa farhågor.

Jag tror att det är klokt att genom hela processen vara tydlig med att förslaget behöver få en sådan utformning att vi kan bibehålla livsmedelsproduktionen både på EU-nivå och nationellt i medlemsländerna. Jag tycker att stora delar av Moderaternas föreslagna tillägg är oproblematiska.

Jag skulle dock vilja argumentera för att det vore klokt att återkomma till frågan om bindande mål i stället för att helt avfärda dem i ett så här tidigt skede utan att vi har en analys. Det är av följande anledningar.

De första diskussioner som har hållits på teknisk nivå denna vecka har framför allt handlat om hur en rättvis fördelningsmodell och nyckel skulle kunna utformas. Det finns också en hel del frågetecken från många medlemsländer när det gäller hur modellen är tänkt att fungera.

Om Sverige på ett så här tidigt stadium skulle inta vad som i relation till andra medlemsstater är en extrem position, nämligen att helt avfärda tanken på bindande mål på EU-nivå, skulle vi för det första löpa en risk att inte vara spelbara i fortsatta förhandlingar.

För det andra har vi i nuläget ingen uppfattning om hur goda chanser vi för svensk del har att åstadkomma ett mycket blygsamt mål. Möjligheterna att uppnå ett för svensk del acceptabelt och blygsamt minskningsmål skulle vara bättre om vi kan vara spelbara i de fortsatta förhandlingarna.

För det tredje börjar vi nu närma oss det svenska ordförandeskapet. I vår kommer vi själva att behöva agera ordförande i förhandlingar om den här frågan.

Därför skulle jag vilja be ledamöterna att överväga om man vill ha med den första delen av Moderaternas förslag; alltså att regeringens utgångspunkt är att förordningen ska syfta till att åstadkomma en så hållbar och säker användning av växtskyddsmedel som möjligt och att utformningen inte får äventyra europeisk livsmedelsproduktion.

Sedan ser jag gärna att vi kan återkomma till frågan om en tydlig position kopplad till förslaget om tvingande mål när vi har hunnit analysera förslaget och säkerställt att den analysen har nått riksdagen.

Vad gäller Sverigedemokraternas förslag till tillägg, har de inte nått mig innan mötet. De var ganska långa och omfattande, och jag har därför ingen möjlighet att kommentera dem i detalj. Men på ett övergripande plan tycker jag att så pass detaljerade ståndpunkter bör vänta tills vi har gjort en ordentlig analys av förslagen.

(ORDFÖRANDEN: Sedan fanns också en fråga från Miljöpartiet.)

Just det! Den glömde jag. Det var en fråga om pyralider...

(ORDFÖRANDEN: Ja, nickas instämmande.)

Det är en fråga som vi bereder inom Regeringskansliet men som vi inte har för avsikt att ta upp i det här sammanhanget. Men pyralider är godkända och har ett viktigt användningsområde. Det är såklart viktigt att de används på rätt sätt, och myndigheterna arbetar med information om detta. Men det är inget vi avser att ta upp i det här sammanhanget. Jag återkommer gärna till frågan bilateralt med Miljöpartiet om det finns frågor i andra sammanhang.

Anf. 36 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Man kan såklart vara lite spelbar i ett så tidigt skede. Vi har tidigare i denna fråga pratat om flexibilitet mellan medlemsländerna när det gäller tvingande mål. Kan man ändra meningen och få in ordet flexibilitet i stället för att det ska stå "bör inte omfatta tvingande mål"? Det kan i stället stå i förordningen att det ska finnas en flexibilitet mellan medlemsländerna vad gäller tvingande mål.

Hur ställer sig statssekreteraren till det?

Anf. 37 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Det låter förståndigt och som att vi borde kunna hitta en kompromissformulering. Låt mig bara få fram tillägget på min skärm igen.

Om man tänker att man omformulerar mitt i meningen till följande: Det bör finnas en flexibilitet mellan medlemsländerna vad gäller tvingande mål, och utformningen får inte äventyra europeisk livsmedelsproduktion.

Jag hoppas att jag uppfattade dig rätt, John. Är det något sådant du tänker dig? I så fall tror jag att vi kan köpa det.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Upprepa det där en gång till, om du kommer ihåg vad du sa alldeles nyss!

Anf. 39 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Jag ska försöka!

Om vi tänker på andra meningen som börjar med "den bör inte omfatta" och i stället tänker oss att den lyder som följande: Det bör finnas flexibilitet för medlemsländerna vad gäller tvingande mål, och utformningen får inte äventyra europeisk livsmedelsproduktion.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

John Widegren nickar inkännande och medkännande i frågan. Jag tror att ni har funnit en kompromiss.

Anf. 41 STAFFAN EKLÖF (SD):

Jag börjar från slutet.

Det finns en risk att den nya formuleringen uppfattas som att man ska göra olika med olika medlemsstater. Det måste vi ha med oss.

Från vår sida tycker vi inte att det är något problem med att gå ut hårt från början i ett tidigt skede. Snarare är det tvärtom en förutsättning för att få effekt inom EU-politiken.

Jag tror inte alls att vi inte blir spelbara om vi intar en extrempunkt i skede nummer 1. Det är en liknande strategi som kommissionen använder. Kommissionen lägger upp ett antal alternativ, och ett av alternativen fungerar som en extrempunkt. Man hotar med att även Sverige ska reducera med 50 procent, vilket fullständigt skulle haverera svensk livsmedelsproduktion.

När det gäller övriga punkter är flera av dem okomplicerade. Det handlar om att tillförsäkra tillräckliga undantag från förbud mot användning av bekämpningsmedel. Det är okomplicerat, och det är okomplicerat att skynda på kommissionen i moderniseringen av regelverket för modern växtförädling. Det har Sverige gjort i tidigare skeden, och det kan Sverige göra igen.

Anf. 42 JOHN WIDEGREN (M):

Låt mig vara tydlig. Vår tanke med att använda ordet flexibilitet – det har gjorts tidigare när vi har förhandlat frågan – är just det som statssekreteraren lyfter fram, nämligen att länderna börjar på så olika nivåer. Därför bör det finnas en flexibilitet i procentsatserna. Andra länder som kanske har en mindre ansvarsfull användning i dag behöver högre uppsatta mål än vad Sverige har. Det kan man uppnå genom flexibilitet. Det kan vara en bra ingång i diskussionen i frågan, men Sverige behöver markera sina egna intressen.

Anf. 43 DANIEL RIAZAT (V):

Vänsterpartiet står bakom regeringens första ståndpunkt och inte bakom denna kompromiss. Det finns inget syfte med att ha bindande mål med flexibilitet, som det kallas i det här fallet, det vill säga inte bindande mål.

Vi menar att frågan är alldeles för viktig för att kompromissa bort. Därför anmäler jag en avvikande mening. Vi står helt enkelt bakom regeringens första ståndpunkt som anförts i dag.

Anf. 44 BENGT ELIASSON (L):

Jag konstaterar att Liberalerna står bakom det så kallade kompromissförslaget som nu ligger på bordet.

Anf. 45 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Ordförande! Jag instämmer till fullo i det som John säger. Jag tror att flexibilitet är viktigt. Som jag sa inledningsvis har Sverige ur ett något



längre historiskt perspektiv åstadkommit stora minskningar, vilket vi behöver på ett eller annat sätt kunna tillgodoräkna oss när förslaget utformas. Vi kommer att vara tydliga med detta i förhandlingarna med andra medlemsländer och kommissionen, det vill säga att Sverige har åstadkommit stora minskningar. För att förslaget ska ha en legitimitet i Sverige och i andra medlemsländer med ett liknande track record behöver det finnas en sådan flexibilitet eller ett hänsynstagande till stora minskningar som har åstadkommit över en något längre period än de referensår som kommissionen har tänkt sig.

Vi är eniga där.

Vad gäller kommentarerna från Sverigedemokraterna om vad som är klokt förhandlingstaktiskt vill jag ändå hålla fast vid vad jag anförde tidigare om att det är klokt att vara tydlig i denna fråga med vad Sverige har åstadkommit och vilka förutsättningar vi har att åstadkomma ytterligare minskningar där de drastiskt skiljer sig åt från andra medlemsländer. Det är viktigt att fortsätta att vara spelbar i förhandlingarna. Vi ska absolut se till att vara tydliga i ett tidigt skede med detta.

Jag nöjer mig där, och jag uppfattar att det finns ett tillägg att göra utifrån den kompromiss som vi har diskuterat oss fram till.

Anf. 46 CAMILLA HANSÉN (MP):

Ordförande! Jag understryker att det är regeringens ursprungliga ståndpunkt som Miljöpartiet står bakom.

Anf. 47 STAFFAN EKLÖF (SD):

Jag anmäler en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade reviderade inriktning – kompromissförslag – med en likalydande avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet och Miljöpartiet och en oliklydande avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi noterar informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina. Det här är en informations- och diskussionspunkt, och det är en återkommande fråga.

Anf. 49 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Ordförande! Det här är en dagordningspunkt som har varit uppe på alla möten under våren, och den kommer såklart att fortsätta att vara hög-aktuell.

Som ledamöterna såklart är väl medvetna om har livsmedelsförsörjningen i världen påverkats kraftigt av Rysslands invasion av Ukraina. Vi ser att det kommer att fortsätta att vara så, och vi vet att det tjeckiska ordförandeskapet har aviserat att det här kommer att vara en punkt som man avser att fortsätta att behandla.

De diskussioner som kommer att hållas på måndagens möte kommer att fokusera på dels utsikterna för årets skörd, dels den nuvarande

marknadssituationen, dels medlemsländernas erfarenheter av de krisstöd som har trätt i kraft.

Regeringen konstaterar att det finns utmaningar med tillgång till såväl som höga priser på insatsvaror på nationell nivå och inom EU. Det gäller särskilt foder och gödselmedel. Priserna på jordbruksprodukter ligger fortfarande på en hög nivå. Under de senaste veckorna har det dock skett prisrörelser nedåt, och det finns även signaler om att de globala höga priserna på mjölkprodukter skulle kunna backa något efter sommaren.

Prognosen för kommande skörd i Sverige ser bra ut så här långt, även om det såklart finns regionala variationer. Vi ser i Europa att vissa områden påverkats kraftigt av torka, vilket innebär att skördeprognosen för EU som helhet har skrivits ned något. Torkan är även en punkt som återkommer senare på dagordningen för mötet.

Regeringen ser positivt på att kommissionen har arbetat snabbt med att vidta åtgärder och undantag för att mildra effekterna på kort sikt. Regeringen anser att erfarenheterna från förberedelserna och genomförandet av krisåtgärderna som har vidtagits här under våren är goda. Regeringen anser dock att det har varit svårt att kompensera större jordbruksföretag för de effekter som kostnadskrisen har inneburit för delar av animalieproduktionen till följd av det takbelopp som finns i det tillfälliga regelverket för statsstöd.

Regeringen är positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU. Vid nya förslag är det viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall.

Regeringen avser därför att fortsätta att driva på för ett undantag från kravet på träda och ett undantag från växtföljdskraven för 2023. Det skulle rent praktiskt innebära att krav på icke produktiva ytor samt växtföljdskrav i grundvillkoren för det nya inkomststödet skjuts fram till 2024. Regeringen anser även att det är angeläget att eventuella beslut om detta kommer tidigt för att underlätta lantbrukarnas planering.

Regeringen anser också att kommissionen kontinuerligt har en viktig roll i att övervaka marknaden, säkerställa fungerande handelsflöden och motverka restriktioner i handeln av jordbruksprodukter.

En utmaning i närtid är logistiken för export av Ukrainas gamla skörd för att bidra till tryggad global livsmedelsförsörjning, och för att lindra situationen i Ukraina stöder regeringen ett kraftfullt genomförande av kommissionens förslag kopplat till transportkorridorer för ukrainskt spannmål för att nå världsmarknaden.

Avslutningsvis vill regeringen betona vikten av att EU såväl som enskilda medlemsländer verkar för en ökad försörjningsförmåga genom att skapa förutsättningar för en robust och motståndskraftig livsmedelsproduktion.

Anf. 50 STAFFAN EKLÖF (SD):

Sverigedemokraterna uppskattar mycket att regeringen driver på för fortsatt undantag för att odla på träda och undantag från växtföljdskraven. Så kör hårt på det!

När det gäller marknadssituationen och invasionen av Ukraina finns det en fråga som är väldigt viktig, och det är vårt beroende av ryska energikällor. Ett sätt att mildra detta beroende är att öka produktionen av

biobränslen från skogsråvara. Samtidigt finns det flera initiativ som kommer att minska möjligheterna att avverka skog, att producera skogsråvara och att få restprodukter från skogen och alltså mindre möjligheter till energi och biobränslen.

Därför vill vi se ett tillägg till den svenska ståndpunkten som lyder: EU kan inte bli oberoende av ryska energikällor utan att öka produktionen av bland annat biobränslen från skogsråvara. För att kunna bidra till att Ryssland avslutar sin aggression bör EU därför skjuta på beslut och startdatum för åtgärder som kan minska tillgången till biodrivmedel.

Anf. 51 JOHN WIDEGREN (M):

Herr ordförande! Jag tackar statssekreteraren för föredragningen.

Jag tackar också för en bra svensk ståndpunkt. Den har blivit bättre och bättre under våren. Det känns som att många av de saker som vi har lyft fram från Moderaternas sida har kommit med nu. Vi tycker därför att det är lätt att ställa oss bakom ståndpunkten vad gäller till exempel växtföljd och odling på träda men även hur EU ska ta ett större ansvar vad gäller livsmedelsförsörjningen.

Det som vi kan sakna något är det som jag har försökt lyfta fram flera gånger, som jag vet att statssekreteraren vet om. Det gäller att EU behöver säkra tillgången på insatsmedel till livsmedelsproduktionen i Europa. Därför var det ett lite intressant inspel från Sverigedemokraterna här. Det ska bli intressant att höra hur regeringen ställer sig till möjligheten till ökad biobränsleproduktion i Europa.

Anf. 52 DANIEL RIAZAT (V):

Herr ordförande! Det finns mycket i ståndpunkten som vi kan ställa oss bakom. Samtidigt har Vänsterpartiet tidigare anmält en avvikande ståndpunkt om att vi inte anser att denna marknadsordning av den gemensamma jordbrukspolitiken har varit ändamålsenlig för att trygga livsmedelsförsörjningen. Det ser vi i det läge som vi är i nu där det finns en stor sårbarhet. Vi har också tidigare anfört att just det marknadsexperiment som har genomförts i EU under kanske de senaste 30 åren har lett till en negativ situation för såväl självförsörjningen som små och medelstora aktörer som alltmer tvingas undan till förmån för väldigt stora aktörer inom jordbruket.

Även när det kommer till frågan om att avvärja den kris som har blivit ett resultat av Rysslands krig i Ukraina måste dessa åtgärder också ta hänsyn till hur man kan minska klimatpåverkan, minska krisen för biologisk mångfald och arbeta för ökad självförsörjning. Vi menar att denna ganska ensidiga syn på jordbruksmarknaden inte kommer att bidra till det. Därför vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt.

Anf. 53 SOFIA DAMM (KD):

Herr ordförande! Kristdemokraterna anser att detta är en rimlig ståndpunkt från regeringen, och vi förutsätter att Sverige driver på för att svensk skog ska kunna vara en del av lösningen för att ersätta den ryska gasen och att skogsnäringen därmed också ges förutsättningar för att kunna bedriva ett aktivt skogsbruk. Jag ser fram emot statssekreterarens svar på Sverigedemokraternas tillägg här om skogsnäringen.

Anf. 54 CAMILLA HANSÉN (MP):

Herr ordförande! Miljöpartiet har sedan tidigare en avvikande ståndpunkt i frågan som jag nu vill följa upp.

Anf. 55 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Herr ordförande! Detta är en ståndpunkt som vi har skapat tillsammans med ledamöterna under våren. Även jag tycker att den är bra och tämligen allomfattande.

Vad gäller Sverigedemokraternas förslag till tillägg skulle jag vilja säga att vi vid det förra månadsskiftet kommit överens om och ställt oss bakom en allmän inriktning i ett antal av de förslag som jag tror att Sverigedemokraterna hänvisar till. Om vi nu, två veckor senare, skulle anföra att startdatumet för dessa förslag skulle skjutas fram, som alltså inte är i enlighet med den allmänna inriktning som vi ställde oss bakom för två veckor sedan, skulle det nog undergräva vår trovärdighet i dessa frågor.

Detta är något som vi har en stor enighet om bland partierna i riksdagen. Och i alla dessa ärenden driver vi konsekvent på för att skydda den resurs och potential som finns i de skogliga resurser som vi har väldigt mycket av i norra Europa, och detta är som sagt något som vi driver på för i alla sammanhang. Jag tycker också att vi har haft vissa framgångar här under våren. Det är en självklar linje som vi kommer att fortsätta att driva i dessa förhandlingar.

Det handlar också om att göra ett arbete nationellt. Och där vet ni att vi fattade beslut om kommittédirektiv för att ta fram en svensk bioekonomistrategi med uppföljningsbara mål. Inom kort ska en utredare tillsättas som kan komma igång och börja jobba med detta – förhoppningsvis i augusti.

Vad gäller John Widegrens fråga, eller uppmaning, gällande kommissionens ansvar att säkerställa att det finns insatsvaror på den europeiska marknaden är det något som vi har konstaterat flera gånger tidigare. Det ligger fast, och kommissionen har en viktig roll i detta.

Anf. 56 STAFFAN EKLÖF (SD):

När det gäller vad man har kommit överens om och inte tidigare är det en väldigt rörlig situation när det gäller Ukrainakrisen. I dagarna, eller veckorna, har vi fått höra att man befarar att Ryssland kommer att stänga av naturgasen till Europa. Och man måste förhålla sig till nya lägen. Man måste ändra sig i förhållande till omvärldsförändringar. Därför borde det inte vara så laddat som vanligt att föreslå att man ska skjuta på startdatum, eftersom omvärldsfaktorerna har ändrats.

Anf. 57 ORDFÖRANDE:

Jag noterar också vad statssekreteraren sa i ärendet.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med oliklydande avvikande ståndpunkter från Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi tackar för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Genomförande av den nya gemensamma jordbrukspolitiken – godkännande av strategiska planer. Detta är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 58 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Herr ordförande! Även detta är en fråga som har diskuterats tidigare. På det kommande rådsmötet väntas kommissionen informera om det pågående arbetet med godkännandet av de strategiska planerna för CAP. Detta följs av en diskussion mellan medlemsländerna.

Sedan kommissionen överlämnade sitt observationsbrev till Sverige i mars har regeringen arbetat intensivt med att utforma svar på kommissionens frågor och med att söka lösningar som gör att vi kan få den svenska strategiska planen godkänd av kommissionen.

Inte minst i ljuset av effekterna av Rysslands invasion av Ukraina är det viktigt att vi har en hållbar och tryggad livsmedelsproduktion i Sverige och i Europa.

Regeringen anser att en nyckel till detta är att stödmottagarna och förvaltande myndigheter i god tid får besked och kan förbereda sig för de förändringar som reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken innebär. Därför är det viktigt att godkännandet av de strategiska planerna går så snabbt och smidigt som möjligt samtidigt som medlemsstaternas olika förutsättningar och behov respekteras. I dag ser vi utmaningar med att hinna i tid, och det återstår fortfarande olösta frågor om till exempel grundvillkoren.

Flera medlemsstater befinner sig i samma situation. Därför är det mycket välkommet att ordförandeskapet lyfter fram denna fråga för diskussion.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi tackar för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 7 under rubriken Icke lagstiftande verksamhet, Slutsatser om vattenbruk. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 60 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Herr ordförande! Denna dagordningspunkt handlar om rådets slutsatser om EU:s nya strategiska riktlinjer för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk för 2021–2030. Vid rådsmötet förväntas medlemsländerna, som sagt, att anta dessa slutsatser.

Regeringen anser att slutsatserna är i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Regeringen anser att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta ekonomiskt, socialt och i sysselsättningshänseende samt bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem.

Regeringen anser att vattenbruket är en framtidsbransch som kan skapa jobb och tillväxt i såväl Sverige som Europa, vilket också återspeglas i slutsatserna.

Vattenbruket kan även bidra till att hållbarhetsmål nås och att vi får en bättre tillgång till fisk, skaldjur och alger, vilket stärker försörjningsförmågan och minskar behovet av import av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Regeringen välkomnar också initiativ som främjar vattenbrukets tillväxt samtidigt som ett högt miljöskydd, smittskydd och djurskydd upprätthålls.

EU-kommissionens riktlinjer för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk är ett viktigt verktyg i den fortsatta utvecklingen.

Regeringen anser att slutsatserna om de strategiska riktlinjerna kan stödjas då de visar på höga ambitioner för ett växande och hållbart vattenbruk i Europa.

Anf. 61 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar statssekreteraren för genomgången.

I stort håller vi med. Jag skulle gärna vilja ha ytterligare något tillägg både vad gäller oron över överfiske och antimikrobiell resistens. Det är delar som inte finns med i ståndpunkten. Jag undrar om det finns möjlighet att tillföra det också.

Anf. 62 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Jag tror att vi vidhåller den svenska ståndpunkt som finns utan ytterligare tillägg. Detta är såklart viktiga frågor. Men i detta sammanhang tror jag att vi är nöjda med den ståndpunkt som finns.

Anf. 63 CAMILLA HANSÉN (MP):

Ståndpunkten är okej för Miljöpartiets del. Men jag skulle ändå vilja framföra att hållbart vattenbruk inte kan bygga på att man använder till exempel fiskmjöl som foder och som bygger på hänsynslös bottentrålning i Östersjön eller någon annanstans. Men utöver detta är ståndpunkten okej.

Anf. 64 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Jag ska vara lite mer specifik. Före det första avslutande stycket och efter det lilla stycket som slutar med ”djurskydd upprätthålls” har jag ett förslag. Det bör stå att regeringen samtidigt understryker att en ökad vattenbrukssektor och därmed större fodermängd inte får leda till ohållbart fiske eller till en ökad antimikrobiell resistens.

Annars – om det inte går att få med detta – tar jag det som en avvikande ståndpunkt.

Anf. 65 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Jag tackar för förtydligandet. Vi kan försöka göra ett sådant tillägg i ståndpunkten. Det ska väl inte vara problematiskt, så vi tittar på att göra ett sådant tillägg.

Anf. 66 ORDFÖRANDE:

Jag ser att Annika Qarlsson verkar nicka instämmande.

Du fick också en kommentar från Miljöpartiet. Jag vet inte om du önskar kommentera den.

Anf. 67 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Upprepa gärna den så att jag minns vad det var som sas!

Anf. 68 CAMILLA HANSÉN (MP):

Ordförande! Det gällde det här med att ett hållbart vattenbruk inte kan byggas på andra, ohållbara, metoder, till exempel hänsynslös bottentrålning, för att få upp fiskmjöl och använda som foder.

Anf. 69 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Nej, så är det såklart. Jag instämmer i det som Miljöpartiet framför.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Det är precis som statssekreteraren säger: Det talade ordet gäller även i EU-nämnden.

Förste vice ordföranden instämmer i dagordningspunkt 7. Vi har alltså fått en lite reviderad ståndpunkt från regeringen. Med detta konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Är det någonting där som statssekreteraren önskar kommentera?

Anf. 71 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:

Vi har tre övriga frågor. Jag tänkte säga något kort om den första, och sedan kan jag svara på frågor om de två andra.

Den första frågan handlar om djurskydd. Sverige är ett av ett antal medlemsländer som har anmält denna punkt till rådsrådet. Vi har gjort det tillsammans med Belgien, Danmark, Nederländerna och Tyskland. Vi har sedan länge ett nära samarbete i djurskyddsfrågor.

Inför den pågående översyn av djurskyddslagstiftningen som kommissionen har aviserat inom ramen för från jord till bord-strategin spelade vi i höstas in förslag på viktiga frågor som bör beaktas i ett nytt regelverk. Nu har gruppen tagit fram ytterligare ett positionspapper som denna gång handlar om djurtransporter.

Det är väl känt att det förekommer allvarliga djurskyddsproblem i samband med de många och långa transporter av levande djur inom och ut ur EU som sker i dag. Både lagstiftning och efterlevnaden av reglerna behöver förbättras.

Positionspapperet lyfter fram många angelägna frågor. Bland annat efterfrågas kortare transporttider, skärpta bestämmelser vid transport av unga och icke avvanda djur och fler konkreta djurslagsspecifika regler. Vi vill se en övergång från transporter av levande djur till att i stället transportera kött och avelsmaterial.

I positions-papperet efterfrågas ett förbud mot långa transporter till sjöss eller på land för export av levande djur till tredjeländer. Dessutom föreslås att export av levande lantbruksdjur ska begränsas i de fall tredjeländ saknar en lagstiftning som är likvärdig det som gäller i EU.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Jag tackar statssekreteraren med medarbetare för närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar lycka till vid det kommande rådsrådet.

2021/22:52  
15 juli

Anf. 73 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON:  
Tack så mycket – på återseende!



## § 1 Utrikes frågor

.....	<b>1</b>
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	2
Anf. 7 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	3
Anf. 8 SOFIA DAMM (KD).....	4
Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 10 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	4
Anf. 11 BENGT ELIASSON (L).....	6
Anf. 12 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD).....	6
Anf. 13 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	6
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 15 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	7
Anf. 16 DANIEL RIAZAT (V).....	8
Anf. 17 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	8
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 19 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	9
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 21 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG .....	9
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	10

## § 2 Jordbruks- och fiskefrågor

.....	<b>11</b>
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 24 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	11
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 26 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 28 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	11
Anf. 29 JOHN WIDEGREN (M).....	12
Anf. 30 ANNIKA QARLSSON (C).....	13
Anf. 31 STAFFAN EKLÖF (SD).....	13
Anf. 32 BENGT ELIASSON (L).....	14
Anf. 33 CAMILLA HANSÉN (MP).....	15
Anf. 34 SOFIA DAMM (KD).....	15
Anf. 35 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	15
Anf. 36 JOHN WIDEGREN (M).....	16
Anf. 37 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	16
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 39 Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	16
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 41 STAFFAN EKLÖF (SD).....	17
Anf. 42 JOHN WIDEGREN (M).....	17
Anf. 43 DANIEL RIAZAT (V).....	17
Anf. 44 BENGT ELIASSON (L).....	17

Anf. 45	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	17
Anf. 46	CAMILLA HANSÉN (MP) .....	18
Anf. 47	STAFFAN EKLÖF (SD) .....	18
Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 49	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	18
Anf. 50	STAFFAN EKLÖF (SD) .....	19
Anf. 51	JOHN WIDEGREN (M) .....	20
Anf. 52	DANIEL RIAZAT (V).....	20
Anf. 53	SOFIA DAMM (KD).....	20
Anf. 54	CAMILLA HANSÉN (MP).....	21
Anf. 55	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	21
Anf. 56	STAFFAN EKLÖF (SD) .....	21
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 58	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	22
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 60	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	22
Anf. 61	ANNIKA QARLSSON (C).....	23
Anf. 62	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	23
Anf. 63	CAMILLA HANSÉN (MP).....	23
Anf. 64	ANNIKA QARLSSON (C).....	23
Anf. 65	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	23
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 67	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	23
Anf. 68	CAMILLA HANSÉN (MP).....	24
Anf. 69	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	24
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 71	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	24
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 73	Statssekreterare OSKAR MAGNUSSON.....	25